

Sygn. akt III CO 365/22

POSTANOWIENIE

Dnia 20 kwietnia 2022 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Marcin Łochowski

w sprawie z powództwa J. K.

przeciwko M. S. H.

o zapłatę,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 20 kwietnia 2022 r.,

na skutek przekazania przez Sąd Rejonowy w W.

akt sprawy o sygn. IX C [...],

celem przekazania sprawy do rozpoznania innemu sądowi równorzędnemu

**odmawia przekazania sprawy do rozpoznania innemu sądowi
równorzędnemu.**

UZASADNIENIE

Postanowieniem z 1 marca 2022 r. Sąd Rejonowy w W. wystąpił do Sądu Najwyższego o przekazanie sprawy do rozpoznania innemu sądowi równorzędnemu. Sąd Rejonowy wskazał, że pozwany jest wrocławskim adwokatem natomiast jego żona B. S. H. sędzią Sądu Okręgowego w W.. Pozwany wniósł przy tym o przeprowadzenie dowodu z zeznań żony w charakterze świadka. Okoliczność ta zdaniem Sądu Rejonowego może w ocenie społecznej budzić wątpliwości co do możliwości bezstronnego rozpoznania sprawy przez sąd z apelacji (...), a tym samym godzić w dobro wymiaru sprawiedliwości.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 44¹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy może przekazać sprawę do rozpoznania innemu sądowi równorzędnemu z sądem występującym, jeżeli wymaga tego dobro wymiaru sprawiedliwości, w szczególności względ na społeczne postrzeganie sądu jako organu bezstronnego. Nie ulega wątpliwości, że

przepis art. 44¹ § 1 k.p.c. dotyczy takich sytuacji, gdy rozpoznanie sprawy w danym sądzie, bez względu na to przez którego sędziego, godziłoby w dobro wymiaru sprawiedliwości. Chodzi zatem o tego rodzaju okoliczności, które są powiązane z danym sądem w znaczeniu ustrojowym (instytucjonalnym), a nie z konkretnym sędzią. Podstaw stosowania tego przepisu nie należy utożsamiać z podstawami wyłączenia sędziego. Jeżeli zatem w ocenie sędziego referenta istnieją podstawy do jego wyłączenia, należy wdrożyć odpowiednie postępowanie, pozostawiając ocenę właściwemu sądowi (postanowienia Sądu Najwyższego: z 15 września 2020 r., IV CO 191/20; z 26 czerwca 2020 r., IV CO 108/20; z 7 maja 2021 r., I CO 53/21).

Okoliczności wskazane przez Sąd Rejonowy w W. nie uzasadniają zastosowania art. 44¹ § 1 k.p.c. Sąd Rejonowy nie przedstawił bowiem szerszej argumentacji wyjaśniającej, dlaczego to, że pozwany jest (...) adwokatem, natomiast jego żona sędzią Sądu Okręgowego w W. (a więc sądu nadrzędnego nad Sądem występującym) przesądza o istnieniu przeszkody do rozpoznawania sprawy, dotyczącej Sądu Rejonowego w W. jako organu wymiaru sprawiedliwości. To, że pozwany jest osobą osobiście znaną większości sędziów orzekających w występującym Sądzie może powodować jedynie uzasadnioną wątpliwość co do bezstronności dotyczącą konkretnego sędziego lub sędziów. W takim wypadku mogą zachodzić podstawy do zastosowania art. 49 k.p.c. Wówczas sprawę rozpoznaje inny sędzia tego samego sądu, a gdyby jego nie było, zachodzi sytuacja, gdy sąd właściwy nie może z powodu przeszkody rozpoznać sprawy i musi wystąpić do sądu przełożonego o wyznaczenie innego sądu równorzędnego (art. 44 k.p.c.). Zatem okoliczności wskazane w postanowieniu Sądu Rejonowego rozważać można na płaszczyźnie wyłączenia poszczególnych sędziów Sądu Rejonowego (art. 49 § 1 k.p.c.).

Również to, że pozwany wniósł o przeprowadzenie dowodu z zeznań w charakterze świadka swojej żony – będącej sędzią innego sądu – nie wyczerpuje przesłanki z art. 44¹ § 1 k.p.c. Nie wyklucza to oczywiście odmiennej oceny w sytuacji, gdy niniejsza sprawa zostanie przedstawiona Sądowi Okręgowemu w W. wraz z ewentualnym środkiem odwoławczym. W szczególności, wyłączenie sędzi B. S. H. na podstawie art. 48 § 1 pkt 1-4 k.p.c. może skutkować koniecznością wyznaczenia do rozpoznania sprawy innego sądu niż Sąd Okręgowy w W. (art. 48¹ k.p.c.).

Z tych względów, Sąd Najwyższy na podstawie art. 44¹ § 1 k.p.c. odmówił przekazania sprawy do rozpoznania innemu sądowi równorzędnemu.